

דגל פלסטיני ודגל ירדני על בימת הנשיאות

מהלך זה מבוסס על ההנחות הבאות:
 ● אין לאש"ף אופציה צבאית. הוא יכול לבצע פיגועים כדי להזכיר את קיומו ולהכריח את העולם להתמודד עם הבעיה הפלסטינית. אך מזה עשר שנים ברור לכל ברדעת באירגון כי אין שום דרך צבאית להשגת היעדים הפלסטיניים.
 ● בכל מהלך מדיני יש כיום חשיבות מכרעת לארצות-הברית, מכיוון שאין בידי ברית-המועצות להשיע את הפלסטינים. אין לברית-המועצות אמצעי-לחץ על

אך חשוב מכל היה מפקד התומכים מכל רחבי העולם, ובעיקר מרחבי העולם הערבי. בירכו נציגי האו"ם, הליגה הערבית ואירגון המדינות המוסלמיות; באו מישלחות ממצריים, מסעודיה, מעיראק ומארצות אחרות.

לא נותר ספק בכך שנכשל לחלוטין הנסיון לסגוע בלגיטימיות של אש"ף, בהנהגת ערפאת. מה שנראה עוד לפני כמה חודשים בהימור מסוכן ובמעט נראש, תוכיח את עצמו כמהלך סולימי שקול ומוצלח, אם כי נועז — כפי שאכן ניבא ערפאת.

אין פילוג של ממש באש"ף. הסוכנים והמשרתים של לוב וסוריה יישארו מבודדים — אבר מדולדל של קווילינגים. שעצם קיומו יהיה תלוי כחסות ארדוני. הקומוניסטים ובעלי-בריתם, אירגוני ג'ורג' חבש ונאיף חוואתמה, תפסו שערפאת נחל ניצחון גדול, והתאימו את עצמם לכך. אף שלא יכלו לבוא מרמק, שם הם מוחזקים כבני-ערובה, הם הודיעו שיתנגדו להקמת אש"ף מתחרה.

הסובייטים, בריאליזם האופייני להם, הכירו בניצחון ערפאת בשטח, ומיהרו לנטוש את זקו הניטראלי הזוהר, בעל הגוון הפרוסורי, שבו נקטו עד כה. הם מבקשים לתווך עכשיו בין המנהיגות הרשמית ובין חבש וחואתמה, הניצחון מלא.

כל זה נראה היטב על המירקע. שני מיליון פלסטינים בארץ, משני עברי הקו הירוק, היו שם ברוחם, באמצעות המירקע. והיהודים, שרצו לראות ולהבין, יכלו להתרשם במישרין.

חזרה אל הגדה

והי, לדעתי, המשמעות הראשונה של כינוס המועצה בעמאן. הרבר קירב את אש"ף אל הבסיס הטיבעי שלו — האוכלוסיה הכבושה בגדה וברצועה.

העם הפלסטיני מתחלק עתה כך: כ־2 עד 2.5 מיליון איש מחוץ לגבולות הארץ, יותר מ־1.3 מיליון בגדה וברצועה, 700 אלף בישראל.

אין אש"ף מתיימר לייצג את הפלסטינים אורח-ישראל. ואלה אינם רואים באש"ף את נציגם המדיני. אך קיימת זיקה הרדית חזקה בין שני צדדים אלה — כמו בין יהודי ארצות-הברית וממד שלת-ישראל. השבוע לא פיגר הח"כ הערבי של מפלגת-העבודה, עבדאל-והאב ראושה, אחרי ח"כי הרשימה המתקדמת לשלום הכבעת תמיכתו בכינוס המועצה בעמאן.

זיקה חזקה פי כמה קיימת בין אש"ף ותושבי השטחים הכבושים, הרואים באירגון את נציגם הבלעדי. אך זיקה הרדית זו היתה תמיד קצת ערטילאית.

כי אש"ף נולד בפזורה הפלסטינית, ונשען עליה מבחינה אירגונית. הוא הדין לגבי תנועת פת"ח. הסתבכותם במדיניות הפנים-ערבית, מאבקהם עם המישטרים בירדן (1970) ובלבנון (1975) והלאה,

הצמחה: המנצח הבלתי-מערער במאבק הפנימי באש"ף, שבוודד לחלוטין את סוכני סוריה ולוב

ישראל (והמעטים שהיו חסולו על-ידיה עצמה, כשניתקה את יחסיה עם ישראל). במילחמת-הלבנון, כמילחמת-טריפולי ובמאבק סביב כינוס המועצה הוכח כי מוסקווה אינה רוצה ואינה מסוגלת לעזור לאש"ף בפועל, מעבר לתשלום מס'שפתיים (כמיקרה הטוב ביותר). יש לברית-המועצות מחויבות עמוקה לסוריה, אויבת אש"ף העצמאי.

● ארצות-הברית התייחסה עד כה בשלילה טוטאלית לאש"ף, והתנהגה בסוכנות של ממשלת-ישראל לכל דבר. אולם יתכן כי הדבר ישתנה בארבע השנים הקרובות — לפחות במידה מסוימת.

● יש בארצות-הברית ובעולם דיעה האומרת כי רונלד ריגן יעשה בתקר סת'כהונתו השניה מאמץ תקיף להשגת הסדר-שלום במרחב. לפי דיעה זו, ירצה ריגן שכהונתו כנשיא תיזכר כעתיד בנות הישג אחד חשוב, לפחות. אין צפוי לו הישג דרמטי כענייני פנים. הוא מחפש הישג כענייני-חוץ, והמרחב נראה כמקום המבטיח ביותר.

● סריצת-הדרך הסבירה היחידה בשעה זו היא פתיחת משאומתן רציני להסדר בין ישראל, ירדן ומצריים. אולם עמאן, קאהיר וריאד הבהירו לאמריקאים בצורה חד-משמעית שלא תיתכן פריצת-דרך כזאת אלא אם כן יהיה אש"ף משולב בו, וכל צעד בו יזכה באישור מלא מצד המנהיגות הפלסטינית הלגיטימית.

● ארצות-הברית מקווה שהיא תוכל להכריח את ישראל לפתוח במשאומתן, ביודעה כי המלך חוסיין פועל גם כמיוסר-היבוח מטעם אש"ף, וכי היעד הוא הקמת מדינה פלסטינית במסגרת קונסדרציה עם ירדן. וושינגטון סבורה כי שימעון פרס יהיה גמיש יותר מאשר אנשי-הליכוד, וכי ההתמוטטות הכלכלית של ישראל תביא לחיסול הסירוב הישראלי. אפשר יהיה לטעון שזה תואם את מצע המערך, שריבר על האופציה הירדנית-פלסטינית.

● אש"ף אינו מוכן להיות בן-חסות של ירדן, כשם שסירוב להיות בן-חסות של סוריה. אך יתכן כי יתגשב הסכם אשר יאפשר לחוסיין לנהל משאומתן, תוך תיאום הדוק עם אש"ף ועל רעתו, אולי במסגרת ערבית רחבה, שבה יהיו שותפות גם מצריים, סעודיה, עיראק ועוד.

● היעד המצופה הוא הסכם אשר במסגרתו תחזיר ישראל את השטחים הכבושים רישמית לירדן, אך למעשה תקום בהם מדינה פלסטינית חופשית, שתהווה אחד משני המרכיבים של קונסדרציה, תחת הבתר הירדני. בשעתו היצי ערפאת לחוסיין כי במסגרת כזאת תהיה ממשלה פלסטינית, פרלמנט פלסטיני, דרכון פלסטיני, דגל פלסטיני וצבא סימלי פלסטיני, ומעל לשתי המדינות יהיה פרלמנט משותף. באש"ף סברו כי חוסיין הסכים עקרונית להצעה זו, אך אנשי הסירוב באש"ף — סוכני סוריה ולוב — סיכלו אותה.

● דרך זו אינה חייבת, בהכרח, להיות אנטי סובייטית. אין לסובייטים בשעה זו שאיפות

יחסיהם הבינלאומיים הענפים — כל אלה גרמו לכך שמעורבות אש"ף ופת"ח בחיי היומיום של השטחים הכבושים היתה רופפת יחסית.

מילחמת-הלבנון ותוצאותיה, פיזור הכוח הצבאי הפלסטיני והוצאת האירגון מן התיסבות הלבנונית גרמו לתוצאה שאריאל שרון לא חלם עליה: אוכלוסיית השטחים הכבושים מתחילה עתה למלא תפקיד הרבה יותר מרכזי בעולמו של אש"ף.

מכונה זו היתה משמעות חשובה נוספת לכינוס המועצה דווקא בעמאן, בטווח-ראיה טלוויזיוני מהגדה. השבוע ניתן לעם הפלסטיני בשטחים הכבושים שיעור בליישכח באורחות פלסטינית. בלשוננו של הרצל, יתכן שערפאת יוכל לומר: "בכינוס ה־17 יסדתי את המדינה הפלסטינית".

זה יכול לקרות

אך יש למיקום הכינוס משמעות שניה, פוליטית ואסטרטגית.

ברור כי הכינוס לא יכול היה להתקיים, אלמלא היה קיים כסיס מוצק של הסכמה בין המלך חוסיין וראשי אש"ף. בעמאן, כמו בדמשק, שולטת דיקטטורה, ולא יתכן שאויבי המישטר יערכו בה כינוס. המלך חוסיין אירח את המועצה. ריגלו היה תלוי לצד הדגל הפלסטיני על הבימה. שרותי-הביטחון

מאת

אורי אבנרי

שלו איבטחו את הכינוס מפני איומים טרוריסטיים מוחשיים ביותר. המלך עצמו נשא נאום פרוגרמטי חשוב ביותר כמושב-הפתיחה.

כל זה מצביע על כך שעוד לפני הכינוס הושגה הסכמה רבה בין הצדדים. יתר על כן: צעדו של המלך לא היה אפשרי אלמלא קיבל לכך מראש את בירכת ממשלת ארצות-הברית.

כינוס המועצה בעמאן הוא, על כן, מהלך מדיני אסטרטגי. שיש בו משמעות רבה לגבי העתיד. הוא צעד נוסף בדרך, שהתחילה עם פגישת ערפאת-מובארכ, במהלך פניו כוחות אש"ף מטריפולי.